

**HİNDİSTAN'DA
SOVYET SOSYAL
EMPERYALİZMİ**

A

gerçek yayinlari

ÖNSÖZ

"Hindistan'da Sovyet sosyal emperyalizmi" makalesi, "Ülkemizin ve halkımızın Sovyet sosyal emperyalist sömürsünün ana hatlarının incelenmesine bir çabadır. Bu makale daha 1975 Nisan'ında Partî'nin Maharashtra birimince Merkez Komitesine sunulmuştu, bu nedenle bu çalışmaya pek ayrıntılıdır veya günceldir demeyiz. Bununla birlikte, bu çaba ilk kez olarak, Sovyet yardımının "sosyalist" amaçlarının sınıfî yönlerini gözler önüne seren, bizim yeni çarların ülkemize karşı uyguladıkları teknik ve metodolojinin maskesini düşüren, ve Hindistan'da iki süper güç arasındaki keskin çekişmeye ve bünyen zıtlığa hükmeden iktisadi ölçüde çıkarılan övülmeye değer ve önemli bir çabadır.

Yeni çarların ve Hintli mafşalarının "Ülkemizi bir yeni-sömürmeye çevirmek için yaptıkları müthiş planlarına karşılıca karşı koyulmalı ve bu planlar Hint halkının geniş yığınları tarafından parçalanmalıdır. Ancak Hint vatandaşlarımızın pek çoğu Sovyet sosyal emperyalizminin halihazırın önüne çıkardığı tehlikeleri henüz tam olarak kavrayamıyorlar.

İnanıyoruz ki, bu broşür, Marksist - Leninist kadroların geniş halk yığınları arasında Sovyet yardımının gerçek tebihtını etkince ortaya sermelerine ve onun kuklası faşist Indira rejimine karşı geniş bir Birleşik Cephe inşa etmelerine önemli ölçüde olacak katkıdır.

Ülkemizin Sovyet sosyal emperyalist sömürsünü teşhir amacıyla, Marksist - Leninistlerin yeni, daha derin incelemeler yapacaklarını umut ediyoruz. Bu broşürün bu amaçlı yeni çalışmalara cesaret vermesini umut ediyoruz.

S.N. Singh

Genel Sekreter, Merkez Komitesi

HKP (M-L)

HİNDİSTAN KOMÜNİST PARTİSİ

(Marksist - Leninist)

26 Ocak, 1976

HİNDİSTAN'DA SOVYET SOSYAL EMPERYALİZMİ

BÖLÜM I

Giris:

1. "Sosyalizm" bayrağını gösterişle sallayarak, Sovyet revizyonizmi Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerini acımasızca yağma ediyor. Zorla süper karlar sağlamak için seldingçiliğe ve yayılmacılığa giriyor, ülkelerin bağımsızlığını çığnıyor ve AFD emperyalizmiyle dünya hegemonyası dalgaında dünyayı yeniden paylaşmaya çalışıyor.
2. Eski Çarların dünya imparatorluğu düşümesini gerçekleştirmek için, "barış" ve "dostluk" kisvesi altında, Sovyet sosyal emperyalizmi Güney Asya'da büyük bir yayılmaya girişmiş bulunuyor. 1960'ların başlarında Sovyet revizyonizmi Hindistan'ı bölgedeki sömürü darbesini vıracacağı yer olarak seçti. Nüfuzunu her yolla genişleterek (ekonomik, askeri, diplomatik v.b. , ve AFD'nin zafından da yararlanarak 1941 Hindistan-Sovyet Anlaşmasından beri Hindistan'da üstünlüğünü korudu. Hint hakim sınıflarının yayılmacı tutukları komşu ülkeleri kontrol etmek ve iç işlerine açıkça karışmak için kullanıldı. Sovyet sosyal emperyalistlerinin denizlerde hegemonya kurma girişimlerinde, Hindistan çok önemli olan Hint Okyanusunun kontrolünü ele geçirmek için bir araç gibi kullanıldı.
3. Hindistan üstündeki üstünlük ve bu üstünlük aracılığıyla Güney Asya bölgesinin kontrolü, Hint halkının sömürülmesini ve Hint kaynaklarının yağmasını daha da arttırmak için birer araçtır. Hindistan-Sovyet Anlaşması imzalandıktan hemen sonra Sovyetler Birliği Hindistan'ın en çok ticaret yaptığı ülke olarak AFD'nin yerini aldı. Sovyet sosyal emperyalizmine verilen ekonomik tavizler, şimdiye değin görülmemiş boyutlara ulaşan Hindistan-Sovyet "işbirliği"nde bütün alanlarda çabucak taşır oldular.
4. Bu makale 2 parçaya bölünmüştür. Birinci parça Sovyet sosyal emperyalizminin çirkin niteliklerinin, sömürü ve kontrol metodlarının teşhirinden oluşmaktadır. İkinci parça (1) Sovyet sosyal emperyalizminin ideolojik temelinden; yani, Sovyet revizyonizminin ana niteliklerinden; (2) Sovyetler Birliği'nde devlet tekelleri kapitalizmin tabiatından- ki bu Sovyet sosyal emperyalizminin AFD emperyalizmi ile dalgaında ve dünya hegemonyası için girişimlerinde iç temeldir- oluşmaktadır.

BÖLÜM II

TLK adının atılışı: Sermaye ihracı ve kartellerin yıkılması:

1. Lenin sermaye ihracının tekelleri kapitalizmin (yani, emperyalizmin) simgesi olduğuna ve bu sermaye ihracının "finans-kapitale olan bağlantı ve bağımlılık ağını" yaratmada oynadığı önemli role dikkat çekti. (Lenin,

2. Kapitalizmin "çok oligarlaştığı" ve sermayenin "kırılgan" bir yatırım alanı bulamadığı ülkelerde sermaye ihracı gerekli hale gelir. Geri ülkelerde ücretler düşük, toprak ve hammaddeler ucuz ve böylece karlar yüksektir. Bundan başka, tekeller ve ayrıcalıklar yaratarak yoluyla sermaye ihracı, hammadde kaynaklarını ve pazarları ele geçirmek için kullanılır (böylece diğer rekabet eden tekelilere bu hammadde ve pazarlar kaptırılmaz).

3. Sovyet revizyonizmi SRKP'ni ele geçirip burjuva diktatörlüğünü yeniden kurduğunda dünya halihazırda büyük emperyalist güçler arasında yeniden paylaşılmıştı bile. Özellikle ABD emperyalizmi dünyada müstahkem yerlere sahipti. Fakat ulusal kurtuluş hareketlerinin ilerleyişi, pekçok yerlerde emperyalistleri iktidarı yerli hakim sınıflara "devretmeye" zorladı. Böylece büyük bir yarı-sömürge ülkeler küşağı oluştu.

4. Sermayesini ihraç edecek yerler arayan Sovyet revizyonistleri doğal olarak diktatörlerini bu yarı-sömürge ülkeler grubuna çevirdiler. Bir yarıya yapabilmek amacıyla sermaye ihraçlarını birkaç ülke üzerinde: Hindistan, Afganistan, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri ve İran, yoğunlaştırdılar. Bu beş ülke kilit ülke seçilmişlerdi ve 1968'e dek Sovyet sermaye ihraçlarının yüzde 60'tan çoğunu elde tuttular (J. White, "The Politics of Foreign Aid, London, The Bradley Head 1974, p.205).

5. Sovyet revizyonistlerinin emperyalist dünyaya geç girmeleri, onların yerleşmiş kartelleri parçalamaları zorunluluğunda olmaları demektir. Bu nedenle yatırımlarını belirli sanayilerde yoğunlaştırdılar. Sovyetler Birliği'nin bu kartel tozan eylemi, f. g. ulusal çıkarını daha yeni kazanmış ülkelerin kendi gücüne dayanarak bir ekonominin gelişmesi için yapılan gerçek yardımlar gibi kolaylıkla yanlış anlaşılabilir. Söz gelişi, sık sık Sovyetler Birliği'nin Batılı ülkelerin aksine, kendi gücüne dayanan bir ekonominin kurulması için gerekli olan sanayi gelişmelerini finanse etmeye gönüllü olduğu söylenir. İlk olarak, SSCB yalnız Hindistan'da sermayenin insanları önemli ölçüde finanse etmiştir. Asya ve Afrika'nın diğer ülkelerinde Sovyet emperyalistlerinin yatırımları madensel ve diğer doğal zenginliklerin geliştirilmesinde yoğunlaşmıştır, yani, bu ülkelerde Sovyet yatırımları, sektör açısından, geleneksel emperyalist yatırımlardan hiç farklı olmamıştır.

6. Bundan başka, Hindistan'ı ele aldığımızda da, Sovyetler Birliği ile diğer emperyalistlerin yatırımları arasında hiçbir temel fark yoktur. Sanayie yatırılan Sovyet "yardım"ının oranı, E. Almanya veya İngiltere'nin sermaye yatırdığı "yardım" oranından pek değişik değildir (sırasıyla yüzde 93 ve 97.3). Yalnız AB D ele alındığında durum oldukça değişiktir ve "yardım"ın büyük bir kısmı tarıma ve enerji üretimine gitmektedir (sırasıyla yüzde 22.5 ve 22.3).

7. Sovyetler Birliği ile diğer emperyalistler arasındaki gerçek fark, birincisinin hemen hemen yalnızca "kırılgan sektörünü" (yani, bürokrat sermaye) finanse etmeye çalışması, diğerinin ise komprador büyük burjuvaziyi yeğlemesidir.

8. Sovyet ve ABD (ve diğer Batılı) tekelileri arasındaki rekabetin başlıca örnekleri petrol, ilaç sanayii ve çelik sanahileridir.

9. Uluslararası petrol sanayii yedi enternasyonal "Büyük" -Amerikan ve İngi-

lis-Hollanda şirketlerinin hakimiyeti altında idi. Bunlar hem petrolün başlıca kaynaklarını ve arıtma ve parolanda dağıtım kanallarını da kontrol ediyorlardı. Bu enternasyonal büyüklerden başka, "küçükler" diye bilinen İtalyan devlet kuruluşu ENI, Amerikan Philips gibi bazı şirketler deha vardı. Bunlar yerleşmiş kartelle girmeye çalıştı yeni şirketlerdi (bkz. Michael Tanzer).

10. Pazarıda tutunacak bir yer kazanmaya çalıştı Sovyetler Birliği 1959-60'ta Hindistan'da hem petrolü dünya pazarı fiyatından yüzde 15-20 düşük bir fiyatla i satmaya önerdi. Ne var ki, tüm arıtma kapasitesini elinde tutan üç yerleşmiş büyük şirket (Amrah-Shell, Stanvac ve Oltex), Sovyet hem petrolünü satmaya red ettiler ve pazarlık sayı düştü. Bunun arkasından Sovyetler petrol satmaya finansse etmeyi önerdiler.

11. Rafineriler Sovyetler tarafından inşa edildi. Kartel yıkılmıştı ve Sovyet sosyal emperyalistleri Hindistan petrol pazarında tutunacak bir yer buldular. Bununla birlikte bu aşırı yüksek bir maliyette idi. 2 Milyon ton kapasiteli Baruni'deki rafineri 75 Milyon dolara mal oldu.

12. Sovyet sosyal emperyalizminin açtığı gediklerden alarına kapılan enternasyonal "büyükler" durumlarını korvetlendirerek çözenler oldular. Fakat kartel yapılmış iken "küçükler"den birisi, Amerikan Philips Petrolüm de kamu sektöründe bir rafineri inşa etmek önerisiyle araya girdi. Öneri 34 Milyon dolara 2,5 Milyon tonluk bir rafineri idi. Bu maliyette bile, ve hatta çeşitli ön gereklere de içendiği halde, Philips Petrolüm yolda en azından yüzde 30 kar yapacaktı (bkz. Michael Tanzer, s. 208-220). Sovyetler Birliği'nin talebini ölçteği halde onların 2 Milyon tonluk fabrikasının Philips'in 2,5 Milyon tonluk fabrikasının iki katından bile fazlasına malolmesinde görülebilir (maliyete ilişkin rakamlar Sebastien'dendir, s.379).

13. Batılıların fiyat teklifleri Sovyet "yarabın"ın yüksek maliyetini ortaya koyunca, Sovyetler pazarıda kalabilmek için fiyatlarını indirmek zorunda kaldılar. Şirketin imzalamış bulunan Koyalı rafinerisinin sözleşmesi yeniden gözden geçirildi ve maliyet önemli ölçüde düşürüldü. Ne var ki, maliyet, hala Batılı firmelerinkinden önemli ölçüde fazla idi- 2 Milyon tonluk Koyalı rafinerisi için 60 Milyon dolar.

14. Bu rafinerilerle Sovyet sosyal emperyalistleri Hindistan petrol pazarında sağlam bir tutamak elde ettiler. Sonra kartel bir kez parçalandığında, Sovyet-revizyonistleri de hem petrol (ve arıtma ürünü) fiyatlarını dünya fiyatlarına eşit olana dek yükselttiler.

15. Petrol sanayii gibi, ilaç sanayii de bir grup Batılı tekel tarafından sıkıca kontrol ediliyordu. Patentlerle korunarak, dışarıda yapılmış ilaçları Hindistan'da müthiş bir fiyatla satıyorlardı. Burada da Sovyetler Birliği antibiyotik ve ameliyat araçları yapan beş fabrikanın finansmanını önerdi. Bundan telessa kapılan Amerikan firmaları, bir Amerikan firmasının bu sanayie girmesine izin vermesi için Hindistan Hükümetine baskı yaptılar. Merck ve Şirketi, devlet kuruluşu olan "Hindistan Antibiyoitleri" ile Perisilin ve Streptomisin yapımı için işbirliğine girdi.

16. Bunlar ve diğer örnekler Sovyetlerin yalnız Batılı firmaların halihazırda

tekellerinde bulunan patent ve imalat yöntemleri projelerini finanse ettiklerini gösteriyor. Bu, petrol, ilaç sanayi ve çelikte olduğu gibi, kartelleri yıkmak ve bir giriş sağlamak için yapılmıştı. Ama Sovyetler 41'inci emperyalist ülkelerde bilinmeyen yapay gübre ve petrol ürünleri (petro-kimyasallar) üretim yöntemlerini aktarmayı red ettiler (Sebastian, s. 110).

17. Sovyetler Birliği'nin fiyat politikası— tutamak sağladıktan sonra fiyatı yükseltmek (örneğin, petrol)-, ve inşa edilmekte olan bütün projelerin tüm kontrolünü muhafaza etmekteki ısrarı, 'know-how' vermeyi red etmesi: bütün bu faktörler Sovyet yardımının niteliğini konutlamaya gider. Sovyet "yardımı" ulusal kalkınma için bir araç değildir; olsa olsa ulusal boyutu için bir araçtır.

Borçlar:

18. Sovyet borçları önceleri Batı'nın ticari borçlarından daha ucuzdu. Ama 1960'ten buyana Batı "yardım" koşulları kolaylaşırken Sovyet "yardım" koşulları zorlaştı. Sovyet borçlarının yüzde 2.5 faizi vardır ve geri ödeme donatımın sevkinin bitiminden bir yıl sonra 12 yıllık taksitle borçlar. Ne var ki, son zamanlarda koşullar zorlaştı ve geri ödeme yardımın harcamasından bir yıl sonra başlar. Sözde yardımın ticari niteliği şurada görülebilir ki proje daha üretime geçmeden geri ödeme başlayabilir: söz gelimi, Bokaro Çelik tesisinin kredileri daha üretim başlamadan önce geri ödeniyordu.

19. Bundan başka, Philai Çelik anlaşması "... eğer fabrikanın teslimi için tesbit edilmiş tarihe kadar Sovyet komiteleri tarafından herhangi bir gecikme olmazsa, bu teslim tarihinden sonra zamanı gelen ödemeler benzeri bir süre için ertelenir" denirken: genelde anlaşmalar, özellikle Bokaro Çelik anlaşması böyle bir madde taşıyor (Madde 12, Hindistan-Sovyet Çelik Anlaşması, 2 Şubat, 1953) (Hind-Sovyet İlişkileri, 1947-72, Dokümanlar İnceleme, Yeni Delhi, Allied Publishers, s. 91). Daha sonra görüleceği gibi, teslimde birçok yala varan gecikmeler Sovyet projelerinin daimi bir özelliğidir. 1963'te imzalanan Philai anlaşması olabilecek gecikmeleri hesaba katıyor ve ödemeleri gerektiği gibi ayarlıyor. Ama daha sonraları, Sovyetler, sosyal emperyalizmin yollarını öğrendikten sonra sert ödeme programları uyguladılar: projenin ne zaman teslim edildiği önemli değildi.

20. Daha kısa ödeme süresi (AED'nin İhraç-İthal Bankası borçlarınının 24 yıl ve Uluslararası Kalkınma Ajansı borçlarınının 40 yıl süreleriyle karşılaştırıldığında) Sovyet sermayesinin daha çabuk geri dönmeye yol açtı. Böylece, 1973-76'e dek geri ödenen miktar Sovyetler Birliği'ne 3.92 Milyar rupee, AED'ne 4.74 Milyar rupee, Birleşik Krallığa 2.04 Milyar rupee ve Batı Almanya'ya 3.35 Milyar rupee idi (1 rupee-yaklaşık 0.12 AED doları). Böylece şimdiye dek Sovyetler Birliği verilen yardıma karşılık en yüksek geri ödeme oranını aldı—AED'nin yüzde 12, FK'nın yüzde 25, ve Batı Almanya'nın yüzde 50'sine karşı hemen hemen yüzde 75. İşte Sovyet yardımının hayırsızlığı! (Tüm rakamlar 1973-74 Merkezi Hükümet Bütçesi Açıklayıcı Notlarından, Hindistan Hükümeti Basımevi, Yeni Delhi, 1974).

21. Yine, Batı ülkelerine benzer şekilde Sovyetler Birliği pek az "yardım"ı bağış şeklinde, yani geri ödemesiz şekilde verir. 1969'a dek bağışlar Amerika'

lan net ağırlıktan as bile olsa 103 324 977 rüpe'e'nin tam miktarı ödemek zorunda idi. Kontrat edilmiş miktarın yüzde 8'i hala temin edilecek iken Hükümet tam ve en son ödemenyi yapmaya zorlandı." (KGK Raporu, Nisan 1970, S. 17).

34. Makine ve donatımın teminindeki gecikmeler Sovyet projelerinin hepsinin inşasında gecikmelere yol açtı, böylece Hint tarafının maliyeti mihli yüksek oldu. Geciken projelerden bazılarına bakalım; Ağır Mühendislik Kuruluşu'nun Ağır Makine Yapma tesisi— Ranchi. Tamamlama tarihi 1964'ten sonundan 1967'ye değiştirildi ve en sonunda 1970'te tamamlandı. Madencilik ve İlkeli Makineler Kurumu beş yıl geciktirildi. Faslele yapılan yaklaşık 15 Milyon rüpe'e'lik harcama, teminde olan bir gecikmenin sonucu idi (Rapor, 1972, s.7).

35. İnşadaki ve projelerin devir ve teslimindeki gecikmeler, Sovyetlerin donatımın işlemindeki sorumluluğu savsaklamalarına olanak sağlamaktadır. Sovyetlerin verdiği işleme garantisi süresi sevki tarihinden itibaren 18 aydır. "Görünüşe göre, pek çok durumlarda SSCB'nden alınan donatım garantisi süresi bittikten sonra kabulacak." (ANF hk. KGK Raporu, 1968, s.5).

36. Bazı hallerde donatım ve yedek parçalar gerçek gereklilikleri gözönüne alınmadan sağlanmıştır. Örneğin, Bokaro'da "bir yanda ilk yüksek fırın lompokları için gereken mallar 10 000 tonluk bir kerteğe dek eksik iken, öte yanda çok daha sonra gereken haddemane için çok sayıda malde gündüden temin edilmiş durumda," (Bokaro hk. KGK Raporu, s.46). ANF Ltd. şirketinde, "yedeklerin gerekli olduğu tesis ve donatım teslim edilmeden çok önce, 20 Milyon rüpe'e'den fazla değerinde yedek parça teslim alındı. Tesis ve donatım gelene dek yedekler depolarında paslandı." (KGK Raporu, 1973-74. s.4).

37. Makinelerin ve gereçlerin fiyatlarını tahmin etmek zor olduğundan, her seferinde sağlanan makinelerin fiyatlarının yüksek olup olmadığını ortaya çıkarmak mümkün değil. Bununla birlikte, bazı durumlarda Batılıların finanse ettikleri projelerle karşılaştırıldığında Sovyetlerin finanse ettikleri projelerin maliyetinin yüksek olduğu görülür. Her iki emperyalist grup da aşağıda gösterilen fiyatlarda Hindistan'da rafineriler kurmuşlardır.

Hindistan'daki petrol rafinerilerinin maliyeti

<u>Rafinerinin yeri</u>	<u>Finanse eden ülke</u>	<u>Planlanan kapasitesi (Milyon ton)</u>	<u>Maliyeti (Milyon Dolar)</u>
Ganhati	Romanya	0.75	32
Barauni	SSCB	2.00	76
Koyalı	SSCB	2.00	60
Cochin	Philips (AFD)	2.50	34
Madras ve	Çeşitli Batılı	2.50	21.25
Haldia	firmalar		

38. Elbette ki bu Batılı tekellerin Hindistan'ı sömürmediği anlarına gelmez. Onlar kârlarını başlıca ham petrol satışından yaparlar ki bu da rafineriyi finanse eden tek el yoluyla düzenlenir. Nitekim maliyet tabuları gösteriyor ki Sovyetlerin finanse ettikleri projelerde kesinlikle hiçbir hayırsızlık yoktur. Bir şey varsa Sovyetler Fırlığı iyi kâr yapıyor.

39. Bokaro için hem ABD, hem de Sovyet önerileri vardı. Önerilerde verilen yaklaşık fiyatlar temelinde, Sovyetler tarafından kurulacak 4 Milyon tonluk bir tesisin maliyeti, Amerikalıların katacağı tesisten yüzde 25 fazla olacaktı.

Bokaro ÇELİK Projesinin kurulmasının toplam maliyeti:(Milyar rupee)

	1. Aşama	Toplam
ABD	3.94	7.15
SSCB	4.86	10.27

(A Datar, -s.226)

40. Yaklaşık fiyatın yükseltilmesiyle son bulan gözden geçirilmeler bütün "yardım" projelerinin genel bir özelliğidir. ABD önerisi kabul edilmediği için alınan fiyatların ne dereceye dek doğru olduğu bilinemez. Ne var ki, Sovyet projesinin 1. Aşama maliyeti çok geçmeden 6.2 Milyar rupee'ye yükseltildi (Kamı Girişimci Yıllık Raporu, 1968-69).

41. Dastarcı'nın Sovyet önerisi hakkındaki raporun" Bu fiyatların öğrenildiği Aralık başından beri, ithalat resmindeki ve son iki-üç yılda maliyetteki artışları da gözönüne aldıktan sonra bile, bunların genellikle yükselmekte olduğu kanısına varıldı. Şu da biliniyor ki, Bokaro ile mukayese edilebilir olmaları olan, yasal ürünler üretmesi planlanan çelik tesisleri Britanya, Fransa, İtalya ve Japonya'da, Bokaro'nun biçilen fiyatının yarısından da azı inşa olmamakta ya da son birkaç yıl içinde tamamlanmış durumdadırlar."(A Datar'a alıntı, s.228).

Çeşitli Çelik Komplekslerinin Toplam Tesis Maliyetlerinin Yaklaşık Fiyatları

Çelik Kompleksi	Tamamlanma yılı	İlk külçe Kapasitesi (milyon tır/yıl)	Toplam tesis maliyeti (milyar rupee)	Yıllık külçe tonu başına tesis maliyeti (rupee)
Fukuyama(Japonya)	1966	1.5	1.48	992
Spencer (BK)	1962	1.4	1.63	1170
Taranto (İtalya)	1964	2.5	2.15	860
Dunkirk (Fransa)	1963	1.5	1.44	960
Bokaro (Sovyet önerisi)	1. Aşama	1.7	4.86	2860

(A Datar'da bildiriliyor, s.228)

42. Kesitler oldukça kısın: Sovyet sosyal emperyalistleri fiyatının en az iki katına makine sattılar. Üç rafineri ve Bokaro çelik tesisinde durum böyledir.

43. Sovyet finansmanına dayanan başlıca projelerin inceleme safhasında şu sonuçta vardı: "Burada gözden geçirdiğimiz bütün Sovyet-yardımlı olanlıkların ortak kusurları kısın yapım programlarının olmayışı, donatım ve makinelerin tesliminde gecikmeler, ve bu malların maliyet tahminlerinin sürekli gözden geçirilmesidir. Diğer ülkelerin yardım ettiği öteki projelerle karşılaştığımızla onlarda da benzer eksiklikler buluyoruz, yalnız Sovyetler Birliğini ele aldığımızda bu eksiklikler daha belirgindir."(Sebastian, s.535).

44. 'Kusur'ların oluşmadaki sıklık bu çabaların en azından raslantı veya amaçsız olmadıklarını gösteriyor. Daha doğrusu, bunlar. İhtidisi mümkün olduğunca az katkıda bulunarak, mümkün olduğu kadar çok sürdürülebilirlik için bilerek ve isteyerek yapılan çabalar. Diğer emperyalistler gibi Sovyetler Birliği tekel pozisyonlarını kullanarak çok çeşitli ayrıcalıklar sökebilmektedir.

45. Bir projeye yatırım yapmadaki kâr yalnız makine satışından gelenle sınırlanmaz. Genellikle daha önemli olan, projenin işlerliğini sağlayacak olan yedek parça, ham madde ve ara malların daha sonraki fiyatlarıdır. Bu durum uluslararası tekellerin dikte ettiği fiyatlarla sürekli bir satışı garantiler. Sermaye ihracı, mal ihracının ilerlemesini sağlar.

46. Böylece Hindistan'ın Sovyetler Birliği'nden ithalatının çoğu, Sovyetlerin finanse ettiği projelerin işlerliğini sürdürecektir olan ham maddeler, yedekler ve diğer mallardır. Bu durum Sovyetlere önemli kârlar oluşturmaktadır, MiG21 projesinde olduğu gibi.

47. Tam bir MiG21 uçağının SSCB satış fiyatı yaklaşık 6 ile 7.5 Milyon rupee arasındadır. SSCB'nden sağlanan büyük montaj birimlerinden yapılan ilk 39 uçağın fiyatı uçak başına 7.7 Milyon rupee idi. Uçaklar Sovyetlerin sağladığı materyallerden yapılmaya başlanınca maliyet uçak başına 12.7 Milyon rupee'ye çıktı. Bunun 8.3 Milyonu dövizdir, yani Sovyetlerin sağladığı materyaller için ödemedir. Böylece, proje için makine satışından elde edilen kârları bir yana bırakacak bile, Sovyetler için uçakları Hindistan'da yaptırmak, tamamlanmış bir uçağı satmaktan daha kârlı idi. Daha sonra yerli materyallerin ölçüsü arttırılınca bile, döviz giderleri (1971-72'de 7 Milyon rupee) en azından tam bir uçak fiyatına eşitti. (Bkz. Stokholm Uluslararası Paris Araştırma Enstitüsü) (SIEPI) Üçüncü Dünya ile Silah Ticareti. Stokholm, 1974, s. 753, ve Dennis Childs ve Michael Kidron. "Hindistan, SSCB ve MiG Projesi", Ekonomik ve Siyasal Haftalık, 22 Eylül, 1973).

48. Bağlıysak:

- (1) Sovyet sosyal emperyalistleri Hindistan Hükümetini eğitilmeyen, normal ticari ihtiyatların bile olmadığı anlaşılmalara zorlayabilmektedir.
- (2) Sovyetler Birliği'nden gelen makine çok yüksek fiyata satılmaktadır.
- (3) İlk yatırımın yarattığı parça ve ham madde satışları çok kârlıdır.
- (4) Projeler tübitülülük açısından değil, satışları maksimize çıkarmak için planlanıyorlar.
- (5) Eski teknoloji devrediliyor.
- (6) Hint teknolojisini teşvik edilmiyor ve Hindistan koşullarına yeterli derecede önem verilmiyor.
- (7) Sovyet 'yardım'ının temel düşüncesi tutacak bir yer kazanmak ve kurulu Batı kartellerini parçalamak ve süper kârlar elde etmektir.

BÖLÜM III

Ticaret:

1. Genellikle Sovyet sermaye ihracı belirli projeler için makine ve materyallerin fiyatını kapsar. Proje bir kez kurulduktan sonra, onun düzenli bakım ithalati vardır. Sovyet yardımının geri ödemesi, yurtdışı üretilen emtianın ihracı şeklinde olur. Tüm bu yollarla, Sovyet 'yardım'ı ticaretin hacmini arttırmaya etken olur. Böylece sermaye ihracı ettiği Üçüncü Dünya ülkeleriyle Sovyet ticareti, 1957-77 arasında, yılda yüzde 10 hızla artarken, diğer Üçüncü Dünya ül-

kaleriyle sadece yüzde 2 hızla arttı. (Sebastian, s.98).

2. Hindistan-Sovyet ticareti 1950 ile 1970 arasında yüzde 60 hızla artarken toplam ticareti ise sadece yüzde 2.4 hızla arttı. Hindistan-Sovyet anlaşmasının imzalanmasından çok geçmeden sonra, 1973'te 6.18 Milyar rupee'lik toplam ticaretle (Economic Times, 26 Haziran, 1974) Sovyetler Birliği Hindistan'ın en çok ticaret yaptığı ülke olarak AED'nin yerine geçti. 1974'te ticaretin 7.5 Milyar rupee'den fazla olması mühtemeldir.

3. Hindistan-Sovyet ticareti Üçüncü Dünya ile emperyalist ülkeler arasındaki olağan kalıba girer... İhracatta ham maddeler, ithalatta makine ve donatım ağır basar. Gerçekten, bu üçeğin ayrılması ticareti, Hindistan'ın tüm ülkelerle olan ticaretinden ziyade Sovyetler Birliği (ve Doğu Avrupa) ile olan ticaretinde daha belirginleşir. 1967 ve 1968'de makine ve benzeri mallar Sovyetler Birliği'nden ithal edilmelerinin sınırlarıyla yüzde 88.5 ve 90.9'u iken, Hindistan'ın dünya ticaretinde bu yüzdelere yüzde 50.2 ve 64.5 idi. Aynı şekilde, jüt, yapağı, deri ve köselceler, çay, kahve, baharat, yer fıstığı ve deri ayakkabılar 1967 ve 1968'de Hindistan'ın Sovyetler Birliği'ne ihracatının yüzde 50.6'sını ve yüzde 66.6'sını oluştururlar fakat bunlar Hindistan'ın dünya ticaretinde sadece yüzde 43.4 ve yüzde 56.7'sini oluştururlar. (Sebastian, s.252 ve 255).

4. Diğer Doğu Avrupa ülkelerini ele alarak olursak (ki bunların Sovyetler Birliği ile olan çok özel bağlarını abırızda tutmalıyız) 1970'te Hindistan'ın Polonya'ya ihracatında yukarıda sayılan ürünlerin payı yüzde 75.5 idi. (Economic Times, 11 Haziran, 1972).

5. Hindistan'ın bu belli başlı ürünlerinin büyük miktarda ithali (coir (bir çeşit lif), çay, jüt, kahve, yer fıstığı, vö. gibi, tabii ki hep Doğu Avrupa'lular tarafından tüketilmek için yapılmıştı. Bu malların büyük bir kısmı aktarma-ticaret edildi, yeni Doğu Avrupalılar tarafından Batı Avrupa ülkelerine yeniden satıldı. Hindistan'da rupee ile aldıklarını Doğu Avrupalılar çok az daha ucuz fiatla satarak Batı dövizini kazandılar. Bu nedenle Hindistan'ın Batı'ya ihracatı zarar gördü. Bazı durumlarda bir malın üretim fiatında bile döviz için içine karışıyor. Hindistan Rezerv Bankasının Doğu Avrupa ülkeleriyle ticaret üzerine incelemesinde yer fıstığı içinin maliyetinin yüzde 50'sinin döviz masrafı olduğuna değinildi (IRB Dergisi, Mart 1974, s.422). Böyle durumlarda üstelik birde daha fazla döviz kaybı var.

31. 1. 1972'de Economic Times, Hindistan ile Batı Avrupa ülkeleri arasındaki son ticari görüşmelerde Hint mallarının Doğu Avrupa ülkeleri kanalıyla daha kolay ve ucuzca elde edilebildiğine değindiklerini haber verdi. Hint mallarının böyle yol değiştirmesi o denli özgünlüktür ki gördü Batı Alman istatistikleri Hindistan'dan ithalata iki kategoriye ayırıyor: Hindistan'dan dolaysız ve Hindistan'dan dolaylı ithalat (E T, 11 Haziran, 1972).

6. Bu aktarma-ticaretin farkına ilk kez 1965'te varıldı, fakat Delhi hükümetinin dikkatinin çekilmesine rağmen derinleşmesi için hiçbirsey yapılmadı. Daha sonra yıllık ticari anlaşmaların hazırlanması için bir madde yazıldı. Fakat aktarma-ticaret gelişmeye devam etti ve Doğu Avrupalılar bu ticaretin uygulanmasında daha da yığınsızlaştılar. Bu mallar Rotterdam gibi limanlarda doğrudan

doğruya satılırlar veya açık denizlerde yolları değiştirilir. Bu oldukça kârlı ticareti finanse edebilmek için Doğu Avrupa ülkeleri Batı Almanya ve İsviçre'de mali şirketler kurmuşlardır.

7. Fatura Yolsuzluğu Yoluyla Döviz Kaçırılması hakkındaki resmi inceleme 1971'deki Raporunda bu aktarma-ticaretin yol açtığı vahim döviz kaybına dikkat çekti. Bu aktarma-ticaretin yol açtığı derecesi hesaplanmadı ise de oldukça büyüktür. Ağustos-Eylül 1971'de Madras ve Cochin'deki gümrük görevlilerinden aktarma-ticaret olduklarından kuşkuyla buldukları bütün sevkiyatı durdurmaları istendi ve bunun etkisi hemen görüldü. Cochin'de ilk etkilenen mal coir ipliği oldu ve bunu deniz ürünleri ve kahve isledi. Madras'ta deri, köşeks ve kahve ihracatı etkilendi. Birkaç gün içinde Doğu Avrupa ülkelerine ticaret neredeyse sıfırdan indi. Bu gösteriyor ki Doğu Avrupa'nın Hindistan'dan ithalatının en azından büyük bir kısmı aktarma-ticarette kullanılıyor. Doğaldır ki bu uzun sürmedi, sadık komp-radorlar Delhi'ye yakandılar ve sınırlamaları kaldırttılar. (Eks. Financial Ex-press, 20 Ekim, 1971, tüm olay üzerine rapor).

8. J. N. Mishra Dağ Ticaret Paketi iken Rajya Sabha'da (19 Aralık, 1972) "Bazı Doğu Avrupa ülkelerindeki kuruluşlar tarafından Hint mallarının Üçüncü Dünya ülkelerine çevrilmesi olayları rapor edildi." demistir. (747 No.lu yıldızlı soru-ya yanıt). Bununla birlikte Sovyetler Birliği'nin bu aktarma-ticaretten suçlu olmadığını farz etmek için hiçbir neden yoktur. Gerçekte, Doğu Avrupa ülkelerinin Sovyetler Birliği tarafından yeni-sömürgecilik metotlarıyla sömürülmesi, Sov-yetlerin bu aktarma-ticaretten nasıl olsa yararlanması demektir, çünkü bu Come-con ülkelerinin emrindeki (ve dolayısıyla Sovyet kontrolü altındaki) döviz göl-cüünü attırır.

9. Sovyetler Birliği'nin aktarma-ticaretteki sicilini diğer örneklerle daha da iyi anladıkça Hindistan'ın da bu sömürüye tâbi olduğu daha çok olasılık ka-zanmaktadır. Gerçekte Sovyet hükümetleri bu kamusuz işleri korkunç bir sanat haline getirdiler. Sovyetler Birliği, Sovyet-İrak "Dostluk Anlaşması" ile kazandı-ğı özel bağı ve başlıca silch tüccarı durumunu kullanarak, Aralık 1973'te 6 Milyon sterlin karşılığında bir miktar petrol satınaldı (Guar'ian, New York). Daha teslim edilmeden, aynı petrol 18 Milyon sterlin'e Batı Almanya'ya satıldı. Yine, Afganistan SSCB'ne 28.65 metre köplük gazı 19.5 cent'e satar. İran aynı miktar gazı 30 cent'e satar. (E T, 12 Temmuz, 1974). Rus hükümetleri bu gazı 1970'te Batı Avrupa'ya 44 cent'ten yeniden sattılar. Her ne zaman kâr yapmak için bir fırsat olursa, bu gibi aktarma-ticarete girişmektedirler. AED'den ki-lesi 1.65 dolara aldıkları yağmayı kilesi 4.77 dolara İtalya'ya yeniden sattı-lar (12 Eylül, 1973 tarihli Economic Times).

10. Doğu Avrupa ülkeleri aktarma-ticaretin tersine işletilmesinden de suçlu-durlar. İkili ticaret anlaşmalarının arz kısmında, ülkelerinde yapılmayan bir-kaç kalem maldneyi de kattıkları söyleniyor. Bunlar Batı Avrupa ülkelerinden satın alınıyor ve Hindistan'a yüzde 40-50 daha yüksek fiyatla yeniden satılıyor. Aynı rapor ilgili malların Doğu Avrupa ülkelerinde değil, Batı Avrupa ülke-lerinde yapıldığını kesinlikle kanıtlayan birçok olayın Hindistan Hükümetinin gö-zü önüne getirildiğini belirtiyor. Hükümet tabii ki mesele ile hiç ilgilenmedi.

11. Tığır Doğu Avrupa ülkeleriyle birlikte Sovyetler Birliği de yukarıdaki uygulamalarını suçlu'lar (S Davo, Indian Economic Journal, Ocak 1961). Sovyetler Birliği'nin sürekli olarak malları Üçüncü Dünya ülkelerine daha yüksek fiyata ve öteki emperyalist ülkelere daha düşük fiyata sattığı da apaçıktır. Bu fiyat ayrımı büyük ölçüde Sovyet sermayesi almış olan Üçüncü Dünya ülkelerinde göze çarpmaktadır. Üçüncü Dünya ülkelerine kesilen fiyatla Batıya kesilen fiyat arasında yaklaşık yüzde 15 bir fark vardır. Aşağıdaki çizelge fiyat farkları hakkında bir fikir veriyor.

SOVYETLERİN ÜÇÜNCÜ DÜNYA'YA VE BATI'YA SEÇİLMİŞ MAL İHRACATI

Meta	1953'de değeri (Bin ruble)		1955'te değeri (Bin ruble)			
	Miktarı Adet	Üçüncü Dünya fiatlarıyla	Batı'nın fiatlarıyla	Miktarı Adet	Üçüncü Dünya fiatlarıyla	Batı'nın fiatlarıyla
Buldozer	-----	-----	-----	586	9275	7325
Traktör	13012	11182	7019	4440	5315	4993
Motosiklet	1386	111	165	2484	448	401
	<u>Ton</u>			<u>Ton</u>		
Kok kömürü	10000	947	716	8000	122	130
Ham petrol	2193800	130935	129873	5400100	55360	47719
Kerosen	305700	31372	32863	-----	-----	-----
Dizel	602200	56540	59238	1806900	30782	28525
Yapı çeliği	-----	-----	-----	10400	1177	1056
Çinko	3208	2301	2259	12039	3646	3347
Aşürinyum	3600	7085	6548	1600	727	520
Üre	-----	-----	-----	314	30	23
Gazete kağıdı	21500	13388	12978	46225	75315	4762
Risiklet	9313	625	466	9555	77	73

Sebastian'den alınmıştır, Ek Çizelge III-97

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Planlama ve Ekonomik Aktiviteler,

1958 ve 1965'te SSCB Dış Ticareti, İstatistikî Ek,

ve J R Caster, Sovyet Dış Yardımının Net Maliyeti, s.124-5

Listedeki kalemlerin çoğunu Hindistan ithal eder. Yine 1969'da Hindistan'a satılan 15000 traktörün yedek parçalarının fiyatı, Sovyetlerin bunları Doğu Avrupa ülkelerine sattığının üç katı idi. Aynı yıl Sovyetler Birliği Avrupa pazarlarında nakli tonu 15000 rupee'den estarken Hindistan'a tonu 30000 rupee'den satıyordu (Peking Review, 29 Mart, 1974).

12. Fiyatlarıdaki bu ayrımın nedenlerini bulmak zor değil. Batı ülkelerinde halihazırda kimisi tekellerin egemenliğindeki pazarlara girmek için Sovyetler Birliği fiyatları alçaltmak zorundadır. Üçüncü Dünya ülkelerinde satışlar, ticaretin büyük bir kısmının Sovyet sermayesinin yatırıldığı ülkelerle olduğunu hatırlarsak, Sovyetlerin hem Batı'da bir pazarı zora soktuğu gibi Batı'da elde etmeyi başardıkları ve böylece daha yüksek fiyat isteyebilecekleri bölgelerde yapılır. Ancak bunlar gerçekten sosyalist bir ülkenin ticaretine temel olacak ilkeler değildir.

Bunlar tekelci kapitalist (yani, emperyalist) karlılıkların ticaretine temel olan ilkelardir.

13. Yukarıdaki sömürüye ok olarak Sovyetler Birliği'nin Üçüncü Dünya ülkelerinden diğere fiatlarından daha aşęđđ satın alıp, daha yüksek satıđđı hakkında uzun boylu tartışmalar oldu. Hindistan'ın Sovyetler Birliği'ne ihracatının birim deđerđ, diğer emperyalist ülkelere ihracatının birim deđerđ ile karşılaştırıldı. Pensacola'da, Hindistan'ın Sovyetler Birliği'nden ithalatının birim deđerđ, Batı ülkelerinden ithalatının birim deđerđ ile karşılaştırıldı. Ne var ki, voriler yeterli derecede ayrıntılı değil. Resmđ ticaret rakamlarında hem deđerđik mallar, hem de aynı malın deđerđik kaliteleri birbiriyle karşılaştırılmaktadır.

14. 1958'den 1966'ya dek SSCB'ne ihracatın yüzde 80'ini tutan 15 önemli ihracat malının bir incelemesinde, jüt manüfaktürleri deri ve köşleler, tütün ve yapođđ için SSCB'nin ödediđđ fiatların, Amerika ve diğer ülkelere ödedikleri fiatlarla karşılaştırıldığında düşük ve bazen çok düşük olduğu saptandı. Jüt manüfaktürlerinin durumunda ihracatın 12 yıllık ortalama birim deđerđ şöyle idi: ABD- 1978 rupee ; BK- 1907 rupee ; ve SSCB- 1775 rupee. Deri ve köşleler için kg. başına birim deđerđ şöyle idi: BK-3.8 rupee; ABD- 6.6 rupee; ve SSCB- 6.7 rupee. Tütün için Sovyetlerin ödediđđ fiatlar bazen çok düşüktü. İncelemenin kapsadıđđ diğer 11 mal için Sovyetlerin birim deđerđlerinin, diğer ülkelerinkinden genel olarak daha yüksek olduğu ortaya çıktı.

15. Ancak, bu incelemenin kesin bir sonuca ulaşması, Hindistan'ın Sovyetler Birliği ile ticaretinde herşeyin yolunda olduğu anlamına gelmez. Sovyetler Birliği'nin Batıya Hindistan ve diğer Üçüncü Dünya ülkelerinden kesinlikle daha fazla satıđđı kanıtlandı. Öte yandan, bazı malların zorla ihracatının örnekleri var, örneğin, 1973'te Hindistan'ın yer fıstıđđı üretimi en düşük rekoltede iken Sovyetler Birliği borçlarını geri ödemmesi karřılıđđ olarak yer fıstıđđının ihracatında ısrar etti.

16. Sovyetler tarafından, üstünkörü yapılmış ve hatta iskertaya çıkarılmış donatının sağlanması pek çok örneđđ var. Tabii ki bundan yalnızca Sovyetler Birliği'nin suçlu olduğu anlamı çıkarılamaz- bütün emperyalist ülkeler bu suçı paylaşırlar. Bu gibi ithalattan ikisi skandal boyutlara ulaştı- Elli'lerde Sovyetler Birliği neredeyse hırdaya çıkmış jipleri temin etti ve Altıncı'larda Sovyet traktörlerinin vahim derecede aksak oldukları saptandı (Sebastien, s.344).

17. Hindistan-Sovyet ticaretinin bu incelemesinden çıkan sonuçlar şunlardır:

(1) Ticaretin hızla büyümesinin sağlanmasında Sovyet sermaye ihracıları aracı olmuşlardır.

(2) Anlaşmanın imzalanmasından sonraki dönemde önemli artışlar, Sovyetler Birliği'ni Hindistan'ın en çok ticaret yaptıđđ ülke durumuna getirdi.

(3) Sovyetler Birliği (ve diğer Dođđ Avrupa ülkeleri) ile ticaret, Hindistan'ın toplam ticaretinden daha fazla ölçüde, manüfaktür/han maddeler emek bölümi doğrudur.

(4) Bir bütün olarak Dođđ Avrupa ülkeleri önemli ölçüde aktarma-ticaret yapıyorlar, Hindistan'ın vahim derecede döviz yitirmesine neden oluyorlar.

(5) Sovyetler Birliği pek çok malı Batı ülkelerine satıđđının yüzde 15 faz-

laıyla Üçüncü Dünya ülkelerine satıyor.

(6) Bazı ihrac maddeleri için Sovyetler Birliği'nin ödediği fiyatlar dünya fiyatlarından düşük olmuştur. Bazı durumlarda yukarıda da olmuştur.

(7) İç sıkıntılarının olduğu bir zamanda Hindistan'dan zorla ihrac örnekleri vardır.

(8) Sovyetler Birliği bazen Hindistan'a akşam ve hatta hırtaya çıkma donatımı satmıştır.

RÖL'ÜN İV

Son Gelişmeler :

1. Sovyetler Birliği'ni Hindistan'da başta gelen güç olarak yerleştiren 1971 Hindistan-Sovyet anlaşması halihazırda yeni çarlar tarafından sömürülmesini yönlendiren yeni bir sürü pazarlıklara yol açtı.
2. Pamuklu dokumalarla başlanarak Sovyetler Birliği ile birtakım "değiştirme" pazarlıklarına girildi. Pamuk pazarlıklarında, Sovyetler, Hint fabrikalarında dokuması için, (şüphesiz ki 'ayrıcalık fiyatlara' aldıkları) Sudan pamuğu temin ettiler. Hintli kumradorlara da değiştirme ücreti olarak 165 Milyon rupee ödedi. Hint emeği ile üretilen tüm üretimin otomatikman sermayeyi sağlayıcı (ama tükünü değil) Sovyetler Birliği'ne aktı, ve böylece üretilen artı-değeri (değiştirme ücreti ekisi ile) Sovyetler Birliği elde etti.
3. Bu gibi pazarlıkların net sonucu şudur ki, Hint proletaryasının emeği Hindistan'da sermaye birikimi sürecine bile yardım etmeyecektir, çünkü artı-değer (değiştirme ücreti ekisiyle) doğrudan doğruya kendilerine iş veren sermayenin kucaklarına düşmektedir.
4. Pamuk değiştirme pazarlığında Sovyetler Hint ekonomisinin acınacak durumundan yararlandılar. Çok geçmeden Sovyetler değiştirme pazarlığını "tutsak" birimler kumraya döşün yaratmaya özendiler. Bu sorun zamanın İçişleri Bakanı L N Mishra'nın Moskova gezisi sırasında (Mayıs, 1972) tartışıldı. O, Rajya Sabha'ya, Sovyetler Birliği'nin emeğin yoğun olduğu sanayiler kumraya Hindistan'a yardım etmeye razı olduğunu söyledi (FE, 16 Mayıs, 1972). Daha sonraki haberler (FE, 2 Mart, 1973) bu birimlerin makinelerinin Sovyetler Birliği tarafından sağlanacağını, ve bu fabrikaların üretiminin büyük kısmının Sovyetler Birliği'ne ihrac için ayrılacağını açıkladılar. Önerilen "tutsak" birimler 500 000 tonluk bir alümina tesisi, yılda 40-60 Milyon rupee değerinde deri mallar, 5 000 ton tahta vidası, 20 000 ton civata ve somun, makinelik ayarlar, TV tüpleri, bilgisayar işlemleri ve dijital makineler idi. Sıyrık derecesi şurada görülebilir ki Sovyetlerin civata ve somun istemini karşılamak için Hint sanayinin kapasitesi beş katına çıkarılmalıydı !
5. Herhangi bir şekilde buna Hindistan'ın sanayileştirilmesi diyebiliriz? İçerde kapitalizmin fazla olgunlaşması ve azalan kâr oranıyla karşı karşıya kalınca, Sovyet sosyal emperyalistleri, tüm diğer emperyalistler gibi, süper kârlar peşinde sermaye ihrac etmek zorunda kaldılar. Ancak, bu kapital ihracı öyle bir yönde yapılıyor ki, Üçüncü Dünya ülkelerinin emperyalist ülkelerin sanai

ürünlerine olan bağılılığı korumuyor ve hatta daha da arttırıyor. Böylece, em-
ğin daha yoğun olduğu bu sanayilerin ucuz işçilerinin bol olduğu "Üçüncü Dünya ül-
kelerine taşınması yolları aranıyor. İyi gelişmiş işçi gücüyle Hindistan bu gibi
taşınmalar için önemli bir hedefdir. Bu ülkenin sanayileşmesine yardım etmek,
çünkü onu ikinci bir işleme atölyesine dönüştürür. Bununla dokümanlarda Sovyet-
ler sanayinin arınacak durumundan yararlandılar. Böyle büyük miktarda fazla ka-
pasite kurulursa ve ürünler yalnız Sovyetlere satılabilirse onlar başka ne yap-
acaklardır ki? Şüphesiz ki koşullar zittikçe zorlaşacaktır.

6. Daha önce de söylediği gibi, Madras Ameliyat Araçları Tesisinde yapılacak
olan araçların çoğunun spesifikasyonları Hintli doktorlarca uygun bulunmamıştı.
Dolayısıyla bütün üretim testte yığıldı kaldı veya kullandırıldı. Sonra da pek
yüce gönüllü görünerek Sovyetler kendi kulları için üretimi satın almaya
önerdiler. Bu yolla üretiminin büyük kısmı SSCB'ne ihraç edilen 'tutsak' bir ame-
liyat araçları tesisi elde ettiler. Mayıs 1972 sözleşmeleri sırasında Sovyetler
tesiste kullanılacak kapasitesini seri çatal-bıçak tesisi dahil etmek üzere adap-
te etmek için yardım önerdiler, ... tabii ki Sovyetler Birliği'ne ihraç edilmek
üzere! Bu 'tutsak' çatal-bıçak üretimi, Sovyetlerin halihazırda bazı özel sek-
tör birimleriyle gelişmiş bulundukları değiştirme pazarlıklarının, ki onlara
komisyon olarak çatal-bıçağa çevirmek üzere çelik satıyorlardı, ek olarak ya-
pılacaktı.

7. Sovyetler Birliği ile birlikte diğer Doğu Avrupa ülkeleri de bu gibi 'tut-
sak' işletmeler kurmaya önerdiler. Nisan 1972'de Bulgaristan elektronik parçalar,
kimyasal maddeler ve besin maddeleri yapım tesislerinin fabrikaları ihtiyacı öner-
di (ET, 20 Nisan, 1973). Benzer şekilde, (Moldova'da Bombay'da, Santa Cruz Hava
limanı yakınlarındaki Elektronik İşleme Bölgesinden yararlanacak (ET, 5 Ekim,
1974). Macaristan'ın eksik boru istemi, Hindistan'ın gereksiniminden fazla ka-
pasite kurmakla karşılanacak (ET, 2 Kasım, 1974).

8. Yukarıda anlatılan projeler genellikle henüz gerçekleşmedi. Ama konu üzerin-
deki görüşmeler ve sözleşmeler, Sosyal-emperyalist sisteminin gelecekteki geli-
melerinin ne yönde olacağını göstermekte. Hindistan-Sovyet anlaşmasının meyva-
ları Birleşik Devletlerin çapulladığı herşeyden çok daha çekici çıktı.

9. Sovyetler Birliği'ne ihraç için tutsak üretim ve değiştirme pazarlıklarıyla
birlikte, Sovyetler Hindistan'ı özellikle Asya ve Afrika'daki diğer üçüncü dünya
ülkelerini sınırında da kullanıyorlar. Nite ki yararlanılmayan kapasiteye yol
açan Hint ekonomisindeki durumla ilgili yardımını Sovyetler, Hindistan'da Ağır
Elektrik, Ağır Makine Yapım tesisi, Madencilik ve İlaçlı Maddeler Kurumu, vb.
gibi kendilerinin finanse ettikleri projelerden yapılan araçlar için büyük çapta
sipariş almaya teklif ettiler. Bu araçlar Sovyetlerin Üçüncü Dünya ülkelerinde
finanse ettikleri projeler için tedarik edilecek.

10. Bu konuda anlaşmaya ta 27. 11. 1968'de varılmıştı (AEL bk. Rapor, KKK;
s.117). 20. 2. 1970'te imzalanan protokolda şöyle deniyordu: "İki taraf da
Hindistan'da Sovyet yardım olan tesislerde özel çelik malların Üçüncü Dünya
ülkelerine ihraçı olmalarını sağlamak ve bu gibi Üçüncü Dünya ülkelerinde .

Sovyetlerin yardım ettiği projelere Hindistan'ın katkıda bulunmasıyla ilgili çetli sorunları incelemek için, en kısa zamanda uzman seviyesinde ayrıntılı bir inceleme yapılmasında emelgitalar. Özellikle, "Sovyet tarafı Hardwar'daki Ağır Elektrik tesisinde yapılacak olan türbojet ve parçaların ihracında yardım olmaçlarını araştıracaktı." (AEL hk. Rapor, YGX; 1972, s.118). (Bis vurguladık).

11. Bu tip anlaşmaya uygun olarak Macaristan 300-400 Milyon ruppee değerinde komple kok fırını bataryaları ısmarladı (Rasun Enformasyon Bürosu, H. H., 18 Kasım 1974 ve 4 Ocak 1975 tarihli Financial Express). Sovyetlerin de yakında büyük siparişler verecekleri bekleniyordu (FE; 4 Ocak, 1974).

12. Değıştirme pazarlıklarından ve özellikle tırtaç üretim işletmelerinden, planların "bağdaştırılmaına" geçiş, aynı yönde bir adım daha gerektirir. Brejnev'in ziyareti sırasında (Aralık 1973) 15 yıllık bir ekonomik anlaşma imzalandı. Anlaşmanın beş yılda bir gözden geçirilmesi öngörülüyordu. Ticareti artırma, "iş bölümü", ve üçüncü Dünya ülkelerinde ortak girişim anlaşmalarının yanı sıra, iki ülkenin planlama kuruluşları arasında da bağlantı kuruldu. "SSCB ile imzalanca anlaşma, Hindistan'ın planlarının Doğu Avrupa ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilere uyacak şekilde düzenleneceğine açıkça işaret etmese bile, SSCB ve Çekoslovakya ile olan anlaşmaların dikkatli bir okunması bu yönde gösterge lerdir. Hindistan'ın Doğu Avrupa ülkelerinin üretim-paylaşma planlarıyla ilgili olmayacağı halde, pratik amaçlar açısından bu grubun yarı-üyesi gibi birşey olarak ortaya çıkması vadediyor.

13. Sistematik olarak fazla kapasite yaratılması, makinelerin Sovyetler Birliğı ve diğere Doğu Avrupa ülkeleri tarafından temini, bu işletmelerin üretiminin makinelere ve materyalleri temin edenlere ihraç için ayrılması, basbayağı planların "bağdaştırılmaına"nu oluşturur. Ama bu bağdaştırma Hint halkının sistematik olarak sürdürülmesine yolaçıyor. Emperyalist iş bölümüne dayanan bağdaştırma kendi gücüne dayanan bir ulusal ekonominin gelişmesini de engelliyor.

ZORAKI SATIŞLAR, ÖZEL KOLAYLIKLAR VE GOZDAGI VERMEK:

14. Brejnev'in ziyaretini izleyen görüşmeler sırasında, Hint tarafı Sovyetlerin 'yardım' ettiği BHBL'de jeneratör üretimi için en derece önemli olan parçalar ve ham maddeler istedi. Fakat Sovyetler gerekli parçaların ve ham maddelerin temini için talep olarak Hindistan'ı iki yeni türbojet almaya zorlamak için büyük baskı yaptı. (Times of India, Ocak 1974). Sovyet kömür ekibiyle görüşmeler bile, halihazırdaki yerli kapasitenin daha dolgun kullanılmasını pehasına Sovyet donatım ve makinelerinin zorla satılma çabalarını ortaya çıkardı.

15. Hindistan'ın en çok ticaret yaptığı ülke olarak sımsıkı yerleşen Sovyetler Birliğı şhadi niteliğı sümünge gımcınlıklarına uygun diğere özel kolaylıklar istiyor. 4 Ocak, 1975 tarihli Economic Times, Sovyetler Birliğı'nin Hindistan limanlarında öncelikli işlem istediğini haber verdi. Hindistan limanlarındaki kabalıklığın neden olduğu gecikmeleri zehmetine (yani diğer kuybuna) katılmak isteyen Sovyetler Birliğı, kendi gemileri için ymaçca yeni ayrılmalarını istedi. Yanagma yerlerinin ayrılması karşılıklılık temeli üzerinde olacaktı. Fakat

Bu limenlerinde Hint gemileri için yanaşma yeri ayrılmış hiçbir orlam taşıması çünkü onlar kalabalıklıkla problemiyle karşılaşmıyorlar. Yalnız kalabalık Hint limenlerindedir ki gemileri yanaşma yeri için sıra bekleyecek olan diğer emperyalistlere karşı rezervasyon, Sovyet sosyal emperyalistleri için kesin bir üstünlüğe yolacaktır.

16. Sovyetler Birliği mükemmel belli başlı alıcısıdır (Doğu Avrupa ülkeleri mika ihracatının yüzde 60'ını alırlar.). İhracat işinde pekçok Hint firması olduğundan, Sovyet satınalma acentesi en avantajlı koşullarla satın alabiliyordu. Kısa bir süre önce, bütün ihracatın Mika Ticaret Acentesi (MITCO) yoluyla kanalize edilmesi kararlaştırıldı. Sovyetler Birliği iç işlerine kabaca karışarak MITCO'nun seçtiği firmaları kabul etmeyi red etti. O istediği tedarikçi ile kontrat yapabilme, yeni fiyat düşürmek için rekabetten tümüyle yararlanma özgürlüğü istiyor. Aynı zamanda Sovyetler Birliği kalite hakkındaki şikayetleri incelemek için MITCO'nun Sovyetler Birliği'nde mika mostralarını inceleme izni istemini reddetti. Bu tutum, bunların asalsız yakınmalar olduğunu, düşük kalite bahanesiyle fiyatları düşürmek için bilerek ve istenerek yapıldığını olası kılar.

17. Devalüasyon için başla, emperyalistlerin üçüncü Dünya ülkelerini daha çok sömürmek için kullandıkları silahlar arasındadır. Birincilikle ABD, hem IMF (Uluslararası Para Fonu) aracılığıyla, hem de kendi başına hareket ederek 1966 da Hindistan'ı parasının değerini yüzde 57.5 düşürmeye zorladı. Bunun sonucunda Amerikan dolarları daha çok Hint malı satın alabiliyordu. Bu zamanda Hindistan'ın Sovyetler Birliği'ne ihracatı bir altın hükmüyle korunmuyordu, yani rupee'nin altın içeriğinin değişmesi halinde (ki bir azalma devalüasyondur) Hindistan'ın ihraç mallarının rupee değerinde otomatikman bir artış yoktu. Önceleri Sovyetler Birliği rupee cinsinden ödemeyen ihracat kontrat ödemelerinin değerini yükseltmeyi red etti, ki bu onların Hint mallarını dünya fiyatlarının çok altında, gerçekte yüzde 57.5 altında almaya çalışmaları demekti. Hintli ihracatçılar malları bırakmayacaktır ki, pazarlıktan sonra Sovyetler Birliği ödemeyen ihraç kontratlarını yeniden değerlendirmeye razı oldu. Fakat üstün pazarlık yapabilme pozisyonunu kullanarak sadece yüzde 47.5'lük bir revalüasyonu kabul ettiler.

Aynı zamanda Sovyetler Birliği'ne ödemesi gerekli kredi ödemeleri otomatikman yüzde 57.5 yeni değerlendirme (revalüasyon) üzerinden yapıldı. Böylece net yüzde 10 kazanç elde eden sosyal emperyalistler, Hindistan'ın henüz geri ödemeyen kredileriyle şimdi eskisinden yüzde 10 fazla Hint malı alabiliyorlar.

18. İkinci Dünya savaşının sonunda komünist tüm parasal düzen Birleşik Devletlerin hegemonyasına dayanıyordu. Böylece ABD doları IMF'da 'altın denli iyi' bir statüye sahipti. Kapitalist dünyadaki eşit olmayan gelişme, Amerikan emperyalizmiyle Sovyet sosyal emperyalizmi arasındaki dalayışa, ve üçüncü Dünya'nın kabarmış mücadelesine dalgın (Çin-Hindi, petrol ülkeleri) doları bu doruktan yere çaldı. Böylece, iki dünya savaşı arasındaki dönemde olduğu gibi, tüm para düzeni büyük bir düzensizlik içinde, özellikle kapitalist sistemin krizini, ve özellikle dünyanın iki süper güç arasında yeniden prlaşılmış girişimlerini yansıtır.

19. Hiçbir paranın tutarlı bir altın değeri olmasından, Aralık 1971'den beri

Hint rupee'ni resmen sterlin'e bağlandı . Fakat deyimle , rupee'nin yabancı para-
lara göre değeri ; sterlin'in değeri bnlrlr göre nasıl değişiyorsa , öyle değı-
yor . Aralık 1971'den beriki süre içinde (Mart 1975'e dek) rupee'nin değeri
çeşitli paralar karşısında çeşitli oranlarda düştü - en fazla olduğu durum yüz-
de 60 ile Alman markıdır .

20. Hint rupee'sinin sayıflığından yararlanan Sovyetler Birliğı ayrıca Hindis-
tan'a tek taraflı olarak devalüasyon uyguladı ve Aralık 1971'den beri ruble-rupee
değerini yüzde 39 değiştirdi . Silah da dahil tüm ticaret rupee cinsinden yapı-
ldığından , Sovyetler Birliğı'nin tek taraflı devalüasyonu sadece ticari olmayan
diye bilinen muameleleri etkiler . Bu , 2 000'den çok Hintli savunan ve sivil
teknik personelin SSCB'nde eğitilmesi giderlerini , Moskova'daki Hindistan Elçi-
liğı'nin giderlerini , Hint gezmenlerinin Rusya'daki harcamalarını , ve Hindis-
tan'daki Sovyet teknisyenlerinin ücretlerinin bir kısmını , yani Hindistan Hükü-
meti de dahil tüm Hindistanlıların ruble giderlerini kapsar . Bu gibi giderlerin
toplamı bilindiğı gibi pek büyük değil , Financial Express'teki habere göre an-
cak 30 Milyon rupee . Fakat rupee'yi devalüe etmedeki tek ynlı eylem , en azın-
dan Sovyet sosyal emperyalistlerinin tam emperyalist tarzda , en fazla kârı çı-
karabilmek için her fırsattan yararlanacağını kanıtlar .

21. Yüzde 39 kârla veya sadece 30 Milyon rupee ile doymayan sosyal emperyalist-
ler , şimdi Hindistan'ın ödememiş borcunun da aynı derecede revâlüe edilmesi
(yeniden değerlendirilmesi) için sıkıştırıyor . Bu Hindistan'a en azından 4 Mil-
yar rupee'lik bir ek meblağın yüklenmesidir (FE , 17 Mart , 1975) . Yüksek yetki-
li bir Sovyet ekibinin bu istemi öne sürdüğü haber veriliyor .

22. Bu sistemi haklı çıkaracak bir neden var mı? Hindistan-Sovyet ticareti rupee
ile değerlendirilir . Ticari muameleler uluslararası fiatlar temelindedir . Her
yıl ticaret anlaşmaları düzenlenirken , rupee cinsinden o zaman geçerli uluslar-
arası fiatlar hesaplanırken rupee'nin değerindeki değişimler de gözönüne alınır .
Sorum ile ilgili görüşmelerde Hint taraftan bu soru ileri sürdüğü haber verili-
yor (FE , 18 Mart , 1975) . Öyle olması da gerekirdi ; eğer değerdeki değişimler
gözönüne alınmasaydı , aynı malların başka bir yere satılması Sovyetler için da-
ha kârlı olurdu . Örneğin , SSCB'nin Hindistan'a sattığı kerosen (yılda yaklaşık
1.2 Milyon ton) OPEC ülkelerinin sattığı fiattan satıldı . Böylece ticari anlaş-
malarda rupee'nin uluslararası değerindeki değişimler gerçekte gözönünde bulun-
duruluyor ve dolayısıyla Sovyetler Birliğı'nin elindeki rupee dengesine de yan-
sıyacaktır . Denge değerinin bir daha arttırılmasını istemek çifte kâr yapmak
anlamına gelir .

23. Bu broşürü yazarken görümler hala sürüyor fakat adil bir anlaşmaya varı-
lamayacağına , Sovyetlerin biraz daha kâr sağlayabilmekte başarılı olacağına hiç
şüphesiz yoktur . Eğer Mart 1975'te kanıt gerekliyse , bu olay Sovyetler Birliğı'
nın emperyalistlerin el kitabındaki hilelerin herbirini kullanarak Hindistan'ın
zarfından yararlanıp ülkemizden son rupee'sine dek süper kârlar sölmesinin kanı-
tıdır .

Silahlr :

1. Çin'e karşı savaşın ardından, başlıca emperyalist silah tacirlerinin hepai Hindistan'a silah satmaya koğuştular, Hindistan'ın silah alımları birden arttı. Bu silah satışlarının büyük bir kısmı Sovyetler Birliği tarafından yapıldı.
2. Sovyet silah satışları 1960'ta yirmidört adet 11-14 uçağının satılmasıyla başladı. Nr var ki, ilk yıllarda Batı ülkelerinden silah temini daha ağır basıyordu. Senzyide olduğu gibi, burada da Sovyetler Birliği MIG 21 avcı uçağının yapımı için tesiler kurma önerisiyle bu işe girdi. Bu ve MIG ve SU-7 (caks olarak yar-desteklleme uçağı) satışlarıyla Hindistan Hava Kuvvetleri önemli ölçüde Sovyetler Birliği'ne bağlandı. Şimdi bu iki tip uçağ Hindistan Hava Kuvvetlerinin ana gücünü oluşturmaktadır.
3. Gerçekte, Sovyetler Birliği için MIG'leri Hindistan'da yaptırmanın, Sovyetler Birliği'nde yapıp satmaktan daha karlı olduğunu daha önce göstermiştik. Aynı zamanda proje üzerinde tam kontrol sürdürülüyor. Temel materyaller ve karışık parçalar (uçağın havalandırma aygıtları, haberleşme ve elektronik donatım gibi) Sovyetler Birliği'nden ithal ediliyor. Herhangi bir nedenle Sovyet sosyal emperyalistleri tedariki durumdacak olurlarsa, Hindistan Hükümetinin yapabileceği hiçbir şey yoktur ve amzamm paraya karalımsız üç tesis aylak duracaktır. "Hindistan bu tesislerde başka uçağın yapımını yiklenecek durumda olamaz." (SIPRI, s.753).
4. Hindistan'ın ricalarına karşın Sovyet revizyonistleri ayrıntılı düzenek (dışarı) çizimlerini vermeyi reddetti. "Kontakt koşulları altında Sovyetler Birliği Hindistan'a ayrıntılı düzenek (dışarı) ve tip onama verileri koşulamaz. Hint tarafının bunların temini ricalerini geri çevrildi." (SIPRI, s.749). Dehası da var, 1973'te Sovyetlerin rupee yerine dolarla ödeme istenmelerine başladıkları haber verildi. Ve Savınma Bakanı 1974 denli geç bir zamanda bile hala bazı uçağların bakım için Sovyetler Birliği'ne gönderildiklerini itiraf etti- bu uçağların yapımının pekçok yıl önce başlamasına karşın (Hindu, 13 Eylül, 1974).
5. Ordunun durumuna gelince, büyük gereçlerin yeni levizamata çoğunlukla Sovyetler Birliği'nden. İngiliz Vajayanta tankı burada yapılıyorsa da çok sayıda Sovyet T-55 tankı ithal edildi. Ağır toplar da Sovyet tedarikidir.
6. Hava Kuvvetleri ile birlikte Deniz Kuvvetleri de yeni levizam için hemen hemen tümüyle Sovyetler Birliği'ne bağlıdır. Sovyetler Birliği'nden alımlar Deniz Kuvvetlerinin bütün denizaltılarına, fırkateynlerin yarısını, roket-botların tümünü ve envanterdeki az sayıda ki yakıtın teminini kapsar (Uluslararası Stratejik İncelemeler Enstitüsü, Londra'nın "Askari Denge 1974-75" adlı incelemesinden, 4 Aralık 1974 tarihli Indian Express'ten alıntı).
7. Deniz donatımı ele alındığında da, yalnızca yedekler için değil fakat bakım ve onarım için de bağlılık vardır. Hintli mühendis ve teknisyenlere elektrik döğemi vb. nin çizimleri bile verilmez. Böylece bütün onarım yalnız Sovyet 'da- nışın'larının gözetimi altında yapılabilir. Romney'deki Deniz Kuvvetleri

Tersanesinde bunun gibi 50 ile 100 arasında denizgün vardır; ve tersanedeki her atölye kendilerinde ayrılmıştır. Eğer Bombay'da durum böyle ise Vishakapatnam rıhtımının Sovyet 'denizgün'leriyle kırıyorsa olması gerek. Vishakapatnam Doğu Kenadının kıyırığıdır ve orada denizaltı üssinin de bulunduğu Deniz Kuvvetleri tersanesi Sovyet sosyal emperyalistleri tarafından kurulmaktadır.

8. Sovyetler Birliği'nin MiG 21, ağır toplar, tanklar, vb. için yeterli derecede yedek temin etmediğine dair sürekli suçlamalar oluyor. Mahdu Limaye Parlemenento'da, ancak 10 gün süreli bir uyumsuzluk için yeterli levazım olduğunu bildirdi (SIPRI, s.486). "Eğer var ki Savunma Bakanı Jigjivın Ram Sovyetler Birliği'nin MiG 21 parçalarını alokoyduğunu yalanladı. (Mahdu Limaye'ye mektup, 13 Eylül, 1974). Fakat diğer ülkelerde sicilini gördüğümüz Sovyetler Birliği'nin böyle bir eylemi yapması pek olasılıksız değildir. Silah tedriki Sovyetler Birliği tarafından kontrolü sağlamak için (vurgunculuk bir yana) kullanıldı. Silahlar, satın alan ülkenin gereksinimine göre değil, Sovyet sosyal emperyalistlerinin stratejik çıkarları, yeni dünya hegenonyası için ABD emperyalizmi ile dalacağı diktasına göre temin edilirler. Mısır'dan saldırı silahlarını esirgenek, Mısır'a 10 000 'denizgün' yerleştirmek, Vietnam'a en yeni savunma silahlarını temin bile etmemek - bunlar en iyi bilinen örneklerdir. Hindistan silahlı kuvvetlerinden yedekleri esirgenek, onların yalnızca ve Sovyetler Birliği ne zaman buyurursa, ve böylece, onun buyurduğu gibi eyleme geçmelerini sağlar. Hint hükümeti bu gibi meselelerde haberleri gizliyor, ama Hindistan-Sovyet anlaşması imzalandıktan sonra gemiler dolusu askeri donatım geldiği söyleniyor. Bu gemilerin yükünün çoğu Hint birliklerinin sonradan Pakistan'a hücuma girişebilmelerini olası kılan yedeklerdir herhalde.

9. Sovyet sosyal emperyalistlerinin silahlı kuvvetlerimiz üzerindeki kontrolünün son bir belirtisi; Sovyetlerin temin ettiği roket-botlar Karaçi limanına karşı saldırı eyleme giriştiklerinde bu botlarda Sovyet 'denizgün'leri bulunuyordu. Bu Sovyet deniz subayları gerçekte bu botların komandasında idiler.

10. Anlaşmanın imzalanmasından beriki süre sadece Sovyetler Birliği'nin Hindistan silahlı kuvvetleri üzerindeki mengesini arttırdı. Sovyet Savunma Bakanı Grechko ve ona eşlik eden Deniz Başkumandisi SS Goraskov ile Hava BaşMareşali P S Kutakov'un yaktığı geçişteki kısa yolculukları sırasında yendi birçok askeri donatım malları gördüğüne konuşmuş oldu. Bunlar şu noktaları: MiG 25 (derinlere sokulabilen uçaklar); Canberra orta-amanlı bomba uçağının yerini alacak olan Tu-22; Deniz keşif uçakları Ilyushin 28 ve 38; Kara sınıfı kruvazörler ve gemiden gemiye roketlerle silahlandırılmış Krivak sınıfı destroyerler; ve denizaltılar için bir onarma atölyesi. Konuşmalar hakkında bir gazete haberinin dediği gibi, "Bütün konular hakkında, özellikle yedeklerle ilgili olanlar hakkında, yüksek seviyeli Sovyet delegeler komitelerinin hazır bulunmasının her iki tarafın da karar vermesini hızlandırdığı söyleniyor." (Indian Express, 27 Şubat 1975).

BÖLÜM VI

1. Sovyetler Birliği yatırımlarını Bürokrat Sanayinin ağır sanayi sektöründe yoğunlaştırdı. Bu yolla ekonominin "hakim tepeleri"ni ele geçirmeye koyuldu. Çok daha büyük ABD yatırımının aksine (70 Milyar rupee), 10 Milyar rupee'lik Sovyet yatırımı Hindistan'ın sanayi ekonomisinin bazı kritik sektörlerindeki yeni projelerde toplanmıştır.

2. Sovyet yardımının dağılımı aşağıdaki gibidir:

Mart 1970'e değin Sovyet yardımının amacına göre dağılımı

<u>Sanayi kolu</u>	<u>Yüzde</u>
Çelik	40.0
Petrol	19.1
Enerji	19.1
Kömür İşlet.	6.1
Ağır Makine Yapımı	7.2
Ağır Elektrik	4.9
İlaç Projesi	3.1
Çeşitli	1.1 (Sebastian)

3. Ekonominin bu sektörlerinde Sovyetler Birliği Hint kapasitesinin öncelikli bir bölümünün kontrolünü elinde tutar. Jigjivon Ram Sovyet kontrolünün derecesini ortaya çıkardı (Soviet Land (Sovyet Ülkesi) adlı derişinin 15 No.lu sayısı, 1971).

Sovyet projelerinin kapasite oranı

<u>Sektör</u>	<u>Yüzde</u>
Çelik	30
Petrol Arıtma	35
Elektrik Enerjisi	20
Elektrik Donatma	60
Ağır Makine	85

4. Fakat bu hepsi değil. Karadaki petrol arzularının hemen hemen tümü ile elektrik üreten araçların tüm üretiminin yüzde 75'i de Sovyetler Birliği'ne bağımlıdır.

5. Sovyetler Birliği'nin çoğunlukla sanayi alanında, o da ağır sanayi alanında yatırım yapmasındaki gerçek güdümler nelerdir? Diğer Üçüncü Dünya ülkelerinin kaynaklarını yağma etmede, maden zenginliklerine, özellikle petrole yapılan yatırımlar öncelikli rol oynadı. Bundan başka, yeni-sömürgeci sömürü için gerekli olan, bildiğimiz altyapıda da (ulaşım olanakları, sulama, enerji projeleri, vb.) yatırım yapıldı. Hemen hemen bütün yatırımlar sanayi. Hatta de ağır sanayi projelerinde olması sadece Hindistan'da vardır. Bunun nedenlerini bulmak zor değildir: (1) Hindistan bütün sömürge ve yeni-sömürge ülkeler içinde, sanayice en gelişmiş olanıdır. ABD, İngiliz ve diğer Batılı emperyalistler,-

onlarca yıl sömürmeleri dolayısıyla iyice yerleşmiş pozisyonlara sahiptiler . Bir giriş yapabilmek için Sovyetler tca da Batılı emperyalist kartellerin pençe-
sindeki alanlarda "yardım" teklif etmek zorundaydı ; çelik , petrol arıtma , ilaç ,
makine yapımı . Dolayısıyla Sovyetlerin Hindistan'da yatırım yapmalarının nedeni
"Çin'dü Dünya ülkelerinin ekonomilerini güçlendirmedeki bir ilgi değil fakat di-
ğer emperyalist kuvvetlerle yarışma idi .

(2) Schneye geç çakmalarına karşın , Sovyetler Asya'nın büyük bir bölümünü sö-
mürme ve yıkma da Hindistan'ın bir üs olarak stratejik önemini kavradılar . Hin-
distan'daki yatırımlar yalnız Hint halkının emeğini sömürmek için değil , diğer
ülkeleri de sömürmekte kullanılmak içindir . Sovyetler Hindistan'da kendileri
tarafından finanse edilen projelerin üretimini Asya ve Afrika'nın diğer ülkelere
rinde yatırım amacıyla kullanma niyetini yavaş yavaş ortaya çıkardı .

6. Sosyalist geçinerek , Sovyetler , pek borusu öttürülen ama devlet sermaye-
sinden , yani bürokrat sermayeden başka birşey olmayan kamu sektörünü oluşturdu .
1947 sonrası dönemde bürokrat sermaye gittikçe güç kazandı ve şadiye deçin
"özel sektör" komprador burjuvazisi üzerinde de (kredi, vb. yoluyla) büyük nüfu-
zu vardır . Sovyetler bu bürokrat sermayenin kurulmasına yardım ettiler ve ona
hükmediyorlar , (öte yandan ABD emperyalistleri kamu sektöründe de yatırım ya-
parken , çabalarını komprador burjuvazi üzerinde yoğunlaştırdı) .

7. Yaklaşık 37 Milyar rupee'lik toplam bürokrat sanayi yatırımlarında Sovyet-
ler tarafından finanse edilen projeler yaklaşık 18.75 Milyar rupee tuttu . Bu
tütara diğer Doğu Avrupa ülkelerine ait yaklaşık 1.6 Milyar rupee'lik bir yatırım
eklersek , projelerde , sermayesi Sovyetlerden ve yarı-sömürge imparatorlukla-
rından gelen , toplam 20.95 Milyar rupee'lik bir yatırım ortaya çıkar .

8. Bu bürokrat sermaye Sovyetlerin Hindistan'ı sömürmelerindeki ana temeli o-
luşturur . Ama bunun Sovyetlerin tek temeli olmadığı 1971'deki aktarma-ticaret
olayı ile kanıtlandı . Günlük görevlilerine aktarma-ticaret edildiklerinden kuş-
kulandıkları ihraç mallarını durdurmaları emri verilmesi sonucu Hindistan-Doğu
Avrupa ticareti durduğunda , pekçok tüccar ve sanayici protesto ettiler ve Hükü-
net emirleri geri almak zorunda kaldı . Sürekli ticaret ve Sovyetler Birliği'nin
ihraç mallarının çoğunun başlıca alıcısı olduğu gerçeği , böylece , bir de kom-
pradorlar sınıfı oluyordu (güt, coir, deri ve küsele yapımı ve ticareti ile ilgili
olanlar) . Bu kompradorlar sınıfı ülkenin Sovyetler tarafından sömürülmesinde
onlara yardımcı oluyorlar .

9. Bürokrat sermaye ile başlayan ve dikkatlerini onun üzerinde yoğunlaştıran
Sovyetler özel kompradorlar arasında da aracılar yaratmaya başladılar . Diğer
Doğu Avrupa ülkeleri bu komprador kesimleriyle "işbirliği" uygulamasına başlanış-
lardır . Örneğin , Birle Elektrik İnşa ve Donatma Şirketinin bile bir Macar fir-
masıyla elektrik santrali yapımı için bir işbirliği var . Şimdi de Sovyetler Bir-
liği traktör yapımı için , ve daha yakında da ülkede en büyüğü olacak olan bir
ruhlukun projesi için özel bir işbirliği yapılmıştır . (26 Haziran , 1974) .
Böylece ABD emperyalizmiyle Sovyet sosyal emperyalizmi arasındaki şekli ayrımlar
çabucuk ortadan kayboluyor ve Sovyet sosyal emperyalistlerinin sömürüsü daha

Hint-Sovyet anlaşmasının kanadı altında. çeşitli alanlarda daha büyük işbirliği yapma olanaklarını araştırarak üzere komisyonlar kuruldu. Hint-Sovyet ticareti ileri doğru sıçradı. Aynı dönemde çok miktarda silah, özellikle g vns gemileri satıldı. Karşılığında Sovyet sosyal emperyalistleri iki büyük Hint limanında, Vishakapatnam'da ve Andaman adalarında Port Blair'de gemileri için demir atma ve yakıt ikmal olanakları elde ettiler (PP, sayı 49, 1973).

10. Hindistan-Pakistan savaşının patlamasından hemen sonra ABD hükümeti kontrolden çıkan durumun çözümlenmesi için 87 Milyon dolar'da dahil olmak üzere, bütün 'yardım'ı kesti. 260 000 tonya parayın PL 480' programı uygulanca sevki durduruldu (FE, 26 Aralık, 1971). Fakat ABD emperyalizmi Pakistan'ın parçalanmasından korktuğu için bile olsa, Hindistan'ı tümüyle Sovyet ellerinde bırakmaya hiç razı değildi. Nitekim, ABD'nin kontrolündeki Dünya Bankasından krediler sürdü.

11. ABD emperyalizmi daha da geri çekilmeye zorlandı. 1972 ortalarında kocaman ABD AID misyonu (70'li Amerikalı 1 000 görevli) kapanmaya başladı (Times of India, 21 Temmuz, 1972). Düzineye yaklaşık projede, emperyalist ABD 'teknik yardım'ı sadece altıya düştü. Haziran 1972'de Hindistan Hükümeti, Nepal'deki ABD programlarının giderlerini karşılamak için ABD hükümetinin PL 480 rupee'lerini kullanmasını seçtiyen anlaşmaya son verdi (yılda 70-80 Milyon rupee).

12. Sovyet sosyal emperyalizmi bu 'boğuşma' girdi, daha doğrusu ABD emperyalizmini dışarı zorladı. Bilim ve teknoloji'de Hint-Sovyet 'işbirliği' büyük adımlarla ilerledi. 1972'de 4 ortak proje vardı ve 1973-74 için toplam 21 ortak araştırma programı önerildi. Öte tarafta, Hint programını yöneten ABD Devlet Bakanlığı görevlisi DG Macdonald, 'Hindistan'ın insiyatifıyla' Mart 1973'e dek ancak bir tek 'teknik yardım' programının kaldığından yakınuyordu (Kongre önünde ifade, USIS).

13. İki süper gücün Hindistan'da değişmiş olan durumları ticaretin yönündeki değişikliklerde dramatik olarak yansıdı. ABD'den ithalatta siddetli bir düşüş oldu 1968-69'da Hindistan'ın ithalatının yüzde 30'undan 1972-73'te ancak yüzde 12.6'ya (bu 1972-73'te yüzde 16.9'a çıktı, ki bu da ABD emperyalizminin Hindistan'da hala önemli bir temeli olduğunu kanıtlar). (Bakanlar Sürüş ve Finans hk. Papar'dın, 1073-74). Aynı zamanda Hint-Sovyet ticaretinde toplam dönerpara hızla arttı. 1973'te dönerpara 6.12 milyar rupee idi -1972'den 1.05 Milyar rupee fazla (ET, 26 Haziran 1974). O yıl Sovyetler Birliği Hindistan'ın en çok ticaret yaptığı ülke oldu, ABD emperyalizmini İkinci Dünya savaşından beri sürekli olarak tuttuğu yerden ilk kez indirdi.

14. Hindistan'daki Amerikan tekellerinin çıkarlarını, özellikle petrol arıtma ve bilgisayar sclarında büyük zarar gördü. İki büyük Amerikan tekeli Esso ve IBM etkilendi. Esso Hindistan'daki yatırımlarını azaltmak zorunda bırakıldı. Bilgisayar teknolojisi için SSCB ve diğer Loğu Avrupa ülkelerinden bilgisayar teknolojisi ithal etmek üzere bir komisyon kuruldu. Bir IBM önerisi red edildi. (ET, 28

* Tarımsal Ticareti Kalkındırma ve Yardımlaşma Yasası, 1954 (PL 480) : Artık tarımsal ürünlerin yerel pazarlarda değil, dış pazarlarda ve bu pazarların askeri ve eko-

Vison, 1974).

15. Bununla birlikte Amerikan tekelleri Hindistan'ı rapor topar Sovyet sosyal emperyalizmine teslim etmeyecekti. Bir Business International ekoti, diğardaki Amerikan yatırımları arasında en yüksek kâr oranının Hindistan'da olduğunu ortaya çıkardı- 1972'd yüzde 15.8. Böyle bir planı yitirmek istemeyen ABD hükümeti ilişkileri 'normalleştirme' için karşı hücum geçti. Yasın 1972'de ABD'nin borç hafifletme için 29 Milyon dolar vadesi istendi. Mart 1973'te, Mart 1971'de ayrılan ve daha sonra bloke edilen 'yardım' hırsaldı. Aynı ay, yüksek yetkili bir ticaret ekibi demiryolları gereksinimlerini görüşmek üzere geldi, proje Dünya Bankası kredisiyle finanse edilecekti. Farkı hücumun sonuçları Hindistan-ABD ticaretindeki ivedi artışta görüldü: İhrat 1972-73'teki 2.345 Milyar rupee den 1973-74teki 4.934 Milyar rupee'ye yükseldi. Toplam dönerpara 1972-73'ün sadece 5.106 Milyar rupee'sine karşı 1973-74'te 8.362 Milyar rupee idi (Sözün ve Finans hk. Paper, s.229).

16. Öte taraftan, Hint-Sovyet sözleşmeleri de özellikle Brejnev'in ziyaretinden sonra hızlandırıldı. 1974'te ticaretin 8.40 Milyar rupee'yi bulacağı bekleniyor, yani 1973'tekinden tam yüzde 35 daha fazla (ET, 26 Haziran, 1974).

17. Brejnev'in Aralık 1973'teki ziyareti yeni bir takım paktların ve sözleşmelerin imzalanmasına yolaçtı, özellikle iki planlama komulu arasındaki onbeş yıllık ekonomik 'işbirliği' planı hazırlamak için olan emlak. Bu plan Hint sanayinde Sovyet kullanımına özgü kapasite oluşturulmasında da yansıtıldığı gibi, ekonominin Sovyet sosyal emperyalistlerince kontrolü için daha uzun vadeli bir temel sağladı.

18. Aynı zamanda ziyaret, siyasi olarak, Brejnev'in deyişle, 'niteliksiz değişikliğe' yolaçtı. Ortak bildiriye Asya Ortak Güvenlik planının adı bile geçmiyordu. Nedeni, Asya ülkeleri bu Sovyet üstünlük çabasına kuvvetle karşı koyuyorlardı. Fakat ortak bildiriye Hindistan hükümeti Sovyetler Birliği'nin bir Asya devleti olduğunu açıkça kabul etti, böylece ona Asya'nın güvenliğinde bir taraf olan hakını verdi.

19. Sovyetler Birliği, toprak kütesinin büyük bir kısmının Asya'da olmasına karşın hiçbir zaman bir Asya devleti olarak düşünülmemiştir. Eski Çarlar İmparatorluklarını Güney Asya'yı da içine alacak şekilde genişletmeye çalışmışlardır fakat İngiliz emperyalizminde güçlü bir engelle karşılaşmışlardır. Sovyetler Birliği'nde burjuva diktatörlüğünün restorasyonu ile yeni Çarlar eski düşleri ornlaburdular ve bir kez daha Asya devleti oldukları iddiasını ortaya sürüyorlar. Fakat Asya ülkeleri bu iddiayı kabul etmeyi kararlıca red ettiler. Ancak, 1973 Hint-Sovyet bildirisinde, Hint hükümeti sosyal emperyalistlerin 'karşılıklı yararlı işbirliği'ni aktif olarak geliştirmek hakları ve Asya'da, Sovyetler Birliği de dahil, barış ve düzenliğin güya güçlendirilmesini kabul etti (N J Nangoria, Statesman adlı dereide 'İpler Hala Orada' adlı yazı, Yeni Delhi, Aralık nomikyardım amaçları için toprak verilmesine ve emperyalizmine izin verir.

1973). Böylece Sovyet diplomatasının en önemli amaçlarından birisi başarıldı ve Brejnev'in Hint-Sovyet ilişkilerinde 'niteliksel değişim' diye adlandırdığı şey işte bu idi.

20. Ziyaret sırasında Sovyet sosyal emperyalistleri İsviçre yayınlılarında komünistlerin geliştirmeyi önerdikleri (EPW, 22 Aralık, 1973). Niyet, açıkça Çin-Hindistan sınırının en stratejik kısımlarında bulunmayı sağlamak, Çin'e karşı yalancı eylemler için kullanılacak bir merkez elde etmektir. Çin gizlice, Çin Hint Hükümetinin tam onayıyla Hindistan'ı Tibet'teki karşı-davranış eylemleri için bir üs olarak kullandı. Şimdi de Sovyet sosyal emperyalistleri aynı şeyi yapmayı öneriyorlar.

21. Hindistan'da Sovyet sosyal emperyalistlerinin yerlerini sağlamak amacıyla karşı karşıya gelen APD emperyalistleri bir kez daha etkili bir yöne çevirmeye çalışıldı. Bu önde gelen APD hükümet görevlilerinin ziyaretinin ardından, Hindistan'daki muazzam PL 480 rupee'leri hakkında en sonunda bir anlaşmaya varıldı. Şubat 1974'te imzalanan anlaşma, APD hükümetinin Hindistan'da 'septenmiş kullonması' için kullanılacak üzere yaklaşık 8 milyar rupee ayırdı ve kerisini tasfiye etti (Sürüm ve Finans hk. Rapor, s.280).

22. Ekim 1974'te Kissinger'in ziyareti sırasında pek çok alt komisyonla birlikte bir Hint-APD komisyonu kuruldu. Ziyaret sırasında Kissinger Komprador burjuvazinin kademi temsilcileri ile görüşmeler yaptı.

23. Fakat Hint hükümeti Sovyet tarafları bir tutuş almaya devam etti. Kasım 1974'te Paş Içleri Bakanı 'Ulusallararası Duma' hakkındaki parlamento tartışmasına yanıtında Hint Okyanusunda Sovyet ve Amerikan deniz kuvvetlerinin bulunması arasında bir ayırtma yaptı. Üs sorunu ana sorun yapıldı; her iki süper gücün denizlerin de Hint Okyanusunda hegemonya için eşit ölçüde dalgaçmaya girdiği gerçeği değil. Hint Okyanusu Batı Asya'nın petrol alanları için dalgaçalarda önemli yer tutar.

24. Sikkim'in birleştirilmesini (ilhakını) (Sovyet sosyal emperyalizminin onayı ile ve Amerikan emperyalizmi müdahale edemezken) yeni yılda (1975) diplomatik aktivite telaşı izledi. Doğu Avrupa ülkelerinde çok sayıda Roshakar Yeni Delhi'yi ziyaret etti. Sovyet sosyal emperyalistlerinin 'özel' ilişkileri bulunan Afganistan'ın Pashkını da Yeni Delhi'ye geldi. Paktoonistan konusu üzerindeki görüşmeleri, basında 'Hutto'nun bir başka 'Bengal'de' daha arandı' yollu .. eleştiriler izledi.

25. Her iki süper güç çabucak eyleme geçip alanlarını sağlamak oldular ve şimdi hasanın 'bölgesinde' dalgaçıyorlar. Amerikan emperyalizmi Pakistan'a silah sağlamak yeniden başladı. Sovyet Savunma Bakanı Hindistan'ı ziyaret etti, daha çok ve daha yeni askeri donanma günde de idi. Şu anda Sovyet sosyal emperyalizminin Hindistan'da hakim olmasına karşı Amerikan emperyalizmi Hindistan üzerindeki hegemonya dalgaından vazgeçmedi. O geri gelebilecek için, Hindistan'lı ajanlarının önderlik ettiği mücadeleler de dahil her yolu deniyor.

26. İki süper güç arasındaki bu dalgaçma devam ederken güçleri zayıflata-

vor. Yeni bir dünya savaşı tehlikesine yolaçan bu iki süper gücün dalasının niteliğini iyice anlamalıyız. Devrim davasını ilerletmek için iki süper güç arasındaki çelişkilerden yararlanılmasını öğrenmeliyiz. "Dünya savaşı tehlikesi olmasına karşın dünyadaki genel eğilim devrimdir."